

הוכחה חיה לגמרי

שיצמדו את המרואיינים אל קיר. משהו רק שלא נצטרך עוד להסתכל בפרצופים הריקים האלה, השופעים טימטום.

רולטה רוסית

זוכרים את רתה של בינג קורנב? כווראי שכן? זוהי הגברת הצעירה אשר ברתה בנייאור יואנה כבידאלאס. רולטה רוסית, מפני מסתבר שהגברת הצעירה יואנה כבידאלאס כפי שהיא נראית. ולראיה: כאשר אביה אסר עליה לגור עם אחוביליבה לפני נשואיהם, היא דחתה את הנשואין. כשאביה הזמר נפטר, נכנסה לגור עם הגבר.

להתחתן עם גבר מבלי לחיות עימו תחילה בצוותא, הרי זה כמו לשחק ברולטה רוסית! אמרה הגברת.

הגברת צודקת לגמרי. במישחק הקרוי "רולטה רוסית", מפני שאצילים כרוסי משועממים היו מסוכנים לנו לפני המהפכה, מכניסים כדור אחד לאקדח ומניחים את התוף. מרימים את האקדח אל הרקה, ולוחצים. חמישה מששת תאי התוף אינם טעונים. אם התא השישי, הטעון, הוא במיקרה מול הקנה, מתים. לפיכך, ווג המתחתן ללא נסיון קודם של חיים בצוותא — יש לו סיכוי אחד מתוך שישה להתגרש.

נרמה לי שההסתברות גבוהה יותר. אני חייתי עם רחל בחטא חמש שנים לפני שנישאתי. ככל חוגיהמכרים שלנו, אנתנו הווג היחיד ששני חלקיו לא התגרשו מעולם.

שיער על הכביש

הייתי בדרכי לירושלים, בסביבות השעה 8 בערב, ביום השלישי האחרון.

נהגתי לאיטי, אך מעט מעל למהירות המותרת. כאשר עבר על פני ביעף רכב אחר. בפניתי העין הבחנתי בשיער מתנופף. שיער של אישה.

אני נהג ישראלי. איני אוהב שעוקפים אותי. כשאשה עוקפת אותי, זה מעורר בי רגשות סתומים.

לחצתי מעט על הכרטי, ועקפתי אותה. היא היתה לבדה במכונית. לא ראיתי את פניה בחשיכה.

חורתי למסלול הימני, וכעבור קילומטר אחד או שניים היא עקפה אותי.

היא חזרה למסלול הימני. המתנתי עד שנתקעה אחרי מכונית איטית, ועקפתי אותה.

המשכנו כך לאורך כל הדרך. לא ראיתי את פניה. אני חושב שהיא לא ראתה את פניי. היינו רק נהג ונהגת, ואולי גבר ואשה, בודדים בין מאות המכוניות שהיו סביבנו ושנשארו מאחורינו.

בשלב מסוים של המישחק היא הגיעה ל-140 קמ"ש. הריטמו של הנהג היה בסדר גמור.

חישבתי את הדברים היטב, ותיכננתי בערמומיות רבה לעקוף אותה בפעם האחרונה והסופית ליד תחנות-הדלק בכניסה לירושלים. אבל היא סידרה אותי וירדה מן הכביש ימינה אל תוך אחת השכונות, כמאה מטרים לפני כן. מכיוון שהיתה אז לפניי, היא ניצחה.

להתראות באחד הערבים על הכביש.

המיספר שביקשת

אינו מחובר

יש בארץ שתי מערכות של טלפונים.

יש המערכת שעליה מרכז אמנון רובינשטיין, והמתוארת במודעות בעיתונים. זוהי מערכת נהדרת, יעילה, אדיבה, המתרחבת במהירות, המשתפרת מדי יום, אף שלא ברור מה עוד אפשר לשפר בה.

ויש מערכת אחרת, שעליה מדברים האזרחים — מערכת כושלת, הרוסה, מתפוררת, המתפרקת במהירות, ושפקידיה מדברים בגנות. היא מזכירה את המערכת שמצאנו בקאהיר, כשהגענו אליה לראשונה לפני שמונה שנים — כשככל חדר היה מצוי מכשיר-טלפון נהדר, שאי-אפשר היה להשיג בו מיספר אחד אחרי השעה 8 בבוקר. כשרציתי לדבר עם שרהחוק, טילפנתי לו בשעה 7 בבוקר הביתה, ועוררתי אותו משנתו.

הצרה שלי היא שהטלפון שלי מחובר למערכת השניה. אני מניח שזוהי טעות, שהיתה כוונה לחבר אותי למערכת הראשונה, זו של השר רובינשטיין. אבל

קרה מה שקרה. אני מחובר לרשת האחרת.

לכן קורים לי כל מיני דברים, שהשר רובינשטיין אינו חולם עליהם. אני מבקש תיקון מה קרוב לשנה, ניהלתי עשרות שיחות עם המפקחת, והתקלה בעינה עומדת. פעם היה אצלי טכנאי, נאם נאום יפה על התיי

אוריה והפילוסופיה של הטלפון, והשאיר אחריו את התקלה כפי שהיתה. בפעם השניה בא טכנאי אחר. אמר שהצינורות רקובים, ופשוט ניתק את אחת השלוחות.

כך טיפל תוך כמה שניות בתקלה באותה שלוחה — היא פשוט אינה קיימת עוד. כלומר, השלוחה אינה קיימת עוד. התקלה נשארה בעינה.

עכשיו אני מבקש עצה. איך מתחברים למערכת של השר רובינשטיין?

רובינשטיין

העושה סימנים כדי לרמוז להוריו בבית, שאכן זה הוא-הוא. ננם היקר.

תוך שלושים שניות מתמלא המירקע עד אפס מקום, ומתחילים קצת לדחוף כדי להיכנס לתמונה.

הרב ממשיך לדבר. אין הוא יודע מה מתרחש מאחוריו. אבל איש אינו מקשיב עוד. הפרצופים המטופשים של המתמרקעים, תנועותיהם וסימניהם ליקריהם מטיטים כל תשומת-לב.

כך זה בכל פעם כאשר מראיינת הטלוויזיה מישוה בחוץ — שר היוצא משיבה, רמטכ"ל, מנהל-מיפעל. חישמהר מתמלא המירקע במדונכים ובמדונכות.

מוכרחים לעשות משהו. אולי תצדף הטלוויזיה לכל צוות מנהל, שתפקידו יהיה לסלק את התימהונים האלה. או

העושה הצפוי להרד: שלוש שנות מאסר. וזה מוזר — כי אותו עונש עצמו — שלוש שנות מאסר — מוטל על אותה העבירה על פי הצעת-החוק המונחת עכשיו על שולחן הכנסת, לתיקון הפקודה למניעת טרור. לפי הצעה זו, מי שנפגש עם נציג של אירגון-טרור לשם עריכת ראיון עיתונאי (למשל) צפוי לאותו עונש עצמו.

זהו העיקרון הבסיסי של כל מיסטר טוטליטארי: אסור לציבור לדעת. הנאצים הטילו עונש-מוות על מי שהקשיב לתחנת-רדיו זרה. בימינו האמצעים פחות ריאטיים, יותר מתוחכמים.

ממשלת דרום-אפריקה פירסמה זה עתה פקודה, האוסרת על ציוותי רדיו וטלוויזיה לסקר את המאורעות ב„בזורים שבהם יש הפרת-סדר". כמעט באותו יום החליט מפקד הגדה המערבית

לאסור על הטלוויזיה הישראלית והורה לסקר מאורעות של הפרת-סדר ביהודה ושומרון. ההסבר, בשני המיקרים: נוכחות הטלוויזיה גורמת להחמרת המאורעות.

וכך הלאה, פעם על המצאים ועוד לפנינו, פעם אנתנו צעד לפנינו. פעם הם שולחים את שרהיבטחון שלהם כחשאי לארץ,

כדי ללמוד אצלנו. פעם אנתנו שולחים אליהם מומחים, כדי ללמוד מהם (וגם כדי ללמד אותם).

אז הבה נשחזר את הרהי, ונתרשם במאבק נגד ההחלטה המחפירה של האו"ם מלפני 10 שנים, המכילה את הטענה האבסורדית והמרשעת שהציננות והאפארטהייד הם צורות של גזענות.

להעמיד אל הקיר!

דן רביב מראיין את הרב יצחק פרוץ, שרהיפנים. הקורן מאושר. הצופים דרכים לכל מילה היוצאת מפיו של גיבוריהיום ועוקבים אחרי כל הבעה שעל פניו.

מופיע שוטר צבאי. מציץ. הולך הלאה. חוזר. מציץ שוב. מעל לגבו של הרב.

באה חיילת. עומדת מאחורי הרב. קוראת לחיילת שניה, וגם לחבר.

בא עסקן מיפלגתי. בא צעיר חובשי-כיפה. בא חייל צעיר.

ההפגנה של אייבי נגד האפרטהייד

העושה סימנים כדי לרמוז להוריו בבית, שאכן זה הוא-הוא. ננם היקר.

תוך שלושים שניות מתמלא המירקע עד אפס מקום, ומתחילים קצת לדחוף כדי להיכנס לתמונה.

הרב ממשיך לדבר. אין הוא יודע מה מתרחש מאחוריו. אבל איש אינו מקשיב עוד. הפרצופים המטופשים של המתמרקעים, תנועותיהם וסימניהם ליקריהם מטיטים כל תשומת-לב.

כך זה בכל פעם כאשר מראיינת הטלוויזיה מישוה בחוץ — שר היוצא משיבה, רמטכ"ל, מנהל-מיפעל. חישמהר מתמלא המירקע במדונכים ובמדונכות.

מוכרחים לעשות משהו. אולי תצדף הטלוויזיה לכל צוות מנהל, שתפקידו יהיה לסלק את התימהונים האלה. או

מתיהו שמואלביץ שיכנע אותי סופית שעונשיהמוות הוא הרב הטיפשי ביותר שאפשר לעשותו כשלוחמים במחלת פוליטית.

הוא שיכנע אותי מפני שטענותיו היו מטופשות ללא גבול. הן לא היו עוברות בחינה בהגיון

שמואלביץ

כביתה ר'.

דרוקא לכן שיכנע אותי. כי שמואלביץ אינו חכם. נחמד, אבל לא חכם. מעולם לא היה

חכם. יתכן שהוא אחד האנשים הפחות חכמים שהגיעו לצמרת המדינה.

אם כן, איך הגיע לצמרת המדינה? הנה התשובה: מפני שהבריטים ראו אותו למוות.

אלמלא נרון למוות, היה כיום סוכרביטוה או בעל דוכן לסנד

וויצ'ים. אבל הוא נרון למוות. הוא הפך גיבור לאומי. הוא כתב

ספר. הוא היה מועמד המישפחה הליחמת לתפקיד בכיר. אחרי כמה עסקים כושלים לקח אותו מנחם בגין וימנה אותו כמנכ"ל מישרדו.

משמע: די בכך שהשילטון הוזר דן ארם למוות, כדי להפכו לגיבור לאומי — גם אם אינו חכם גדול, או חכם בכלל. ואם

מדינת-ישראל תרון פלסטנינים למוות, יהיה גם שוטהדהכפר לגיבור לאומי, שתמונתו תיתלה על כל קיר, והמוני צעירים

יישבעו בגרון חנוק מרמעות להידמות לו ולהיות ראויים לו. נשמעו הרבה דברים אחרים באותו יוהו טלוויזיוני. אב שכול

אמר שצריכים לתלות, כי גם אצלו בבית, במארוקו, תלו. מרוע שנפגז אחרי מאווקו? פרופסור דברים שצריכים מאוד על

אנושיות ומוסר. תובע צבאי אמר שמי שתולה ערבים גורם להרג יהודים. השופט חיים דבורין אף הסביר שצריכים לתלות, כי הנה

הוא עצמו שיחרר רוצח אחרי כמה שנות-מאסר מפני שריחם עליו, והחליט שאין האיש יכול להזיק לחברה. משום כך, לפי ההגיון

המיחידרבימינו של השופט ברימוס, היו צריכים לתלות אותו מלכתחילה. לא הייתי רוצה שארם בעל הגיון מיוחד כזה יהיה

מוסמך לשלול חיי-ארם.

אבל כל זה היה כאין וכאפס לעומת ההגיון שבעצם הופעתו של מתיהו שמואלביץ, שצחק כהנאה כאשר דיבר על תליית

ערבים ויהודים כאחד, בלי אפליה. עצם המופת היתה נחסכת לנו אלמלא רדנו אותו האנגלים. ימח שם, שם.

לא מיזרחיים, לא

רתיים, לא ח"כים

הלכתי להשתתף בהפגנה שאירגן אייבי נתן נגד שיגור שגריר ישראל לדרום-אפריקה.

היסתי לרגע אם ללכת. אך דיימיתי לעצמי שאני אמריקאי או צרפתי ב-1933, וזה עליי להחליט אם להשתתף בהפגנה נגד

גרמניה הנאצית ורדיפת היהודים.

היו שם כאלפיים צעירים וצעירות, שאיכפת להם מה קורה בעולם. היו גם כמה שחורים אפריקאיים. כמה דוברי-עברית

כמיכטא אמריקאי. נוער של השומר-הצעיר.

מי לא היו שם? לא היו שם כמעט מיזרחיים. לא היו שם רתיים (מלבד צעיר אחד שחבש כיפה כחולה). לא היו שם ח"כים

ופוליטיקאים מימין ומשמאל, מלבד המיקצוענים הבלתי-נמנעים של רק"ח.

אפשר ללמוד את יחס הציבור להפגנה מהבעת-הפנים של המסתכלים מן הצד. הייתי בהפגנות שעברו בין קהל אוהד. הייתי

בהרבה הפגנות שעברו בין קהל עויין. הפעם היתה ההבעה שתומה. הקהל פשוט לא ידע איך להתייחס לעניין הזה. הוא חש

אסור לו לתמוך בגזענות. הוא מתייחס אליהם כאלו שהם אנשים עם הנאצים. אבל הוא גם ידע שהמחאה נגד הגזענות בדרום-אפריקה היא עניין של "פרינפיש", "שמאלנים" וכל מיני אנשים

התוחבים את אפם לעניינים לא-יהודיים.

טוב שהיתה הפגנה כזאת, שאייבי נתן נטל את העניין לידיו. אני רק מקווה שמנגנון-ההתעמולה של ממשלת-ישראל לא

יפיץ את תצלומי ההפגנה כדי להחביא מתחתם את העסקים המלוכלכים של עם-יורשי היטלר.

אל תסתכל בראי!

דרום-אפריקה היא הראי שלנו. לא נעים להסתכל בו. קשה להכיר בעובדה שהפרצוף המכווער המשתקף בו הוא, בעצם, הפרצוף שלנו.

יש הרבה הברלים, כמובן. אך המדעים מתמעטים והולכים, והדמויות הכולכים.

נה נפתחה חקירה מישרתית נגד העורך של עיתון אנגלי מכובד בקייפטאון. אנתוני הרד, עורך העיתון קייפ טיימס.

מואשם בהפרת פקודת הביטחון הפנימי, האוסרת את פירסום דבריו של אדם אשר הוטל עליו "חרם" מטעם השילטונות. לאדם

"מוחרם" כזה אסור להתבטא. אסור לפרסם את התבטאותו.

העורך נפגש בלונדון עם אוליבר טאמבו. נשיא הקונגרס הלאומי האפריקאי. אחרי פגישה זו פירסם ראיון בן 3600

מילים עימו.

הקונגרס הלאומי האפריקאי הוא אש"ף של דרום-אפריקה. השילטון הלבן רואה בו אירגון טרוריסטי, וכל מגע עימו אסור

בהחלט. השחורים רואים בו את אידגום הלאומי.